

„LEID ONS NIET IN VERZOEKING...”

AAGJE IS BIJ JUFFROUW SCHAPRAAI gekomen. Zij is de oudste van een groot gezin, en niet weinig trotsch op het feit, dat zij nu „een groote meid” is, die voortaan bij de broodwinning vaders zorgen zal helpen verlichten.

Zij komt voorloopig alleen voor de morgenuren. De juffrouw heeft haar de lijst der bezigheden laten zien; die is opgeprikt aan de binnenzijde van een kast. Dit programma is ter toelichting met eenige spreuken, of algemeen-geldende huishoudelijke waarheden vermeerderd. Behalve: „stel niet uit tot morgen wat gij heden doen kunt,” heet het: „goed in alle hoeken komen!” en: „wat van z'n plaats kàn, van z'n plaats hàlen! Niet er langs stoffen!”

Juffrouw Schapraai is kraakzindelijk, brandschoon, peuterig netjes. Zij is ook brand... zuinig. Dat is tot daar aan toe: zelf zegt ze dat ze op de kleintjes past. Maar ze is ook akelig wantrouwend, en daar is toch nooit een mooier woord voor te vinden. Voorts is zij iemand, die wel naar plicht en geweten wil handelen en wandelen, als zij 't zelf eenmaal inziet. Hebben we niet allen onze zonden en gebreken? En als we in een omgeving verkeeren, die ons helpt in den strijd, zijn we er dan niet beter aan toe dan juffrouw Schapraai, die alléén leeft, en doen en laten kan wat haar lijkt? Zij kan heel den dag het dienstmeisje op haar nummer zetten, maar er is niemand, geen zuster, geen vriendin, die ooit juffrouw Schapraai eens op háár nummer zet. Dat zou zoo goed voor haar wezen. En misschien heeft ze onbewust het gemis aan een tegenwicht wel eens gevoeld.

Als er iets was, dat dan nog een soort tegenwicht vormen kon, zou dit in de omstandigheden liggen. Namelijk in haar eindeloos gesukkel met dienstboden. Doch dit wijt zij nimmer aan zichzelf. Daar de meeste meisjes al stranden op haar eerste linie van netheid, zindelijkheid en zuinigheid, voelt zij zich gerechtaerdigd, ook voor wat het overige betreft. Ze zegt: „ze weten tegenwoordig hun plaats niet meer.” Zoo vergeet zij, hoe ze een flink meisje krenkt, dat heel goed 't potloodstreepje op 't etiket van de bessensapflesch zag. En best begreep, dat niet „toevalligerwijze” tot driemaal toe een vlieg onder 't deksel van de suikerpot kon zitten. Dat meisje, Aagjes voorgangster, kende uit háár vorig dienstje die „stille verklikkers” ook wel. Ze had gezegd: „Juffrouw, als u denkt dat ik snoep, dan ben ik hier van de week voor 't laatst.” En de juffrouw heeft geantwoord: „Je bent brutaal, en dat je hier van de week voor 't laatst bent, dat zeg je nèt.”

Toen is Aagje in haar plaats gekomen. Haar moeder heeft gezegd: „Denk er om dat de juffrouw tevreeë over je is.” Dat is Aagje van plan, 't de juffrouw naar den zin te maken.

Er ligt nooit geld, noch in de keuken, noch in de kamer. Als de juffrouw weet, dat om zoo en zoo laat de melkboer komt, zoo en zooveel melk zal afmeten, en daar zoo en zooveel voor ontvangen moet, dan nog legt ze 't bedrag niet klaar — wat voor Aagje toch gemakkelijker zou zijn, en ook voor den wachtenden man. Ze haalt haar beurs pas voor den dag als de melk in de kan is. Is ze soms eens uit, dan zegt ze: „Laat maar opschrijven.” Ze geeft Aagje nog geen dubbeltje voor een boodschap mee. „'t Komt op 't boekje.”

Aagje is ijverig, zindelijk, vlug en ordelijk. Juffrouw Schapraai meent, dat dit kind nu van werken weet.

Ze denkt: „'k Heb nù toch eindelijk 'n meisje getroffen.” Ze is met Aagje in haar schik, al blijft ze zich nog voorhouden, dat je toch eigenlijk geen mensch vertrouwen kunt. Ze heeft het geprobeerd met al haar valstrikken en -strikjes van draadjes en lucifershoutjes, met de vlieg en met de bessensap: Aagje heeft nog immer de proef weerstaan. Ze snoept niet, ze snuffelt niet, ze licht de hand niet met het werk...

„Maar vertrouwen,” denkt de juffrouw, „heelemaal vertrouwen kun je niemand.”

Aagje stoft 's morgens, eer de juffrouw bij-de-hand-is, de kamer. Daar staat veel in, honderd kleine prutsjes, de juffrouw houdt daar van. „Denk er om, zegt ze: 't zijn allemaal herinneringen van me van vroeger, en als je d'r een breekt moet je 't van je loon vergoeden.” Aagje is heel voorzichtig, nog geen ongelukje heeft ze gehad. De kast heeft een houten krullenpruij; ze moet iederen morgen het kamertrapje halen om er bij te klimmen. Maar ze neemt uit al die krullen en tierlantijnen het stof zoo keurig weg, dat de juffrouw er straks óók bij mag klimmen, om te zien of er op háár doek soms nog een vuiltje komt. De juffrouw kan met de nagels langs de richels gaan. En als Aagje 't kleed geschuierd heeft dan mag zij er gerust met witte kousen op loopen.

Alles wat van z'n plaats kan, gaat van z'n plaats. De kast is vast, en ook 't harmonium. Maar de stoelen kunnen verzet worden. En de tafel. Die heeft een ouderwetschen breeden driehoek, en rijdt op meubelwieleetjes. Men kan haar verschuiven.

Dat doet Aagje nu. Ze geeft 't wichtig ding een zetje, de wieltjes gaan uit de moetjes, die de zware tafel drukt in 't kleed. Er ligt iets wits onder, een kwartje... nog een kwartje...

„Nou, da's ook wat!”

Aagje raapt de kwartjes op. Eerst wil ze wachten tot de juffrouw beneden komt. Maar 't wordt haar te machtig. Op een draf loopt ze naar de slaapkamer, de juffrouw is juist met kleeden klaar.

Aagje is vrijmoedig, ze springt aardig en gezellig met haar juffrouw om. Nooit heeft ze van achterdocht jegens haar iets bespeurd, want de gedachte zelfs, dat ze gewantrouwd werd is in haar hoofd nooit opgekomen. Ze lacht maar, omdat die nette juffrouw nu óók eens erg slordig geweest is, zoodat ze zeggen kan: „nou heb ik u es!” Ze heeft onschuldigen schik, omdat de juffrouw, met al haar preciesheid op de centjes, daar nu toch een groot gat in haar beurs had, waar ze niets van wist. En ze zegt trouwhartig: „Hier juffrouw, steek ze maar gauw weer in uw zak. Gelukkig, dat ze niet op straat zijn gevallen.”

„Lag er nog meer?” vraagt de juffrouw effen.

„Nee juffrouw, anders niet.”

Neen, anders lag er niet. Dat wist de juffrouw zelf ook wel.

Aagje gaat verder stoffen. En juffrouw Schapraai knijpt de muntstukjes vast in haar hand. Wat heeft ze gedaan? Een jong kind, een meisje uit een groot gezin waar zoo veel noodig is, met geld in verzoeking gebracht. Met zoo'n leelijken truc. Ze heeft die niet zelf verzonnen, dat niet. Ze heeft het vroeger jaren afgekeken of gehoord, van andere vrouwen, die zoo de eerlijkheid van haar meisjes op de proef stelden. Maar toch, ze deed het, en met 'n mooi schijntje voor zichzelf ook nog. Ze heeft zóó geredeneerd: „Ik geloof wel dat 't een goed meisje is, en als ze nu niet zegt, dat ze niets gevonden heeft, dan kan ik haar

voortaan wel vertrouwen." En daarom heeft ze geprobeerd om Aagje op 't allerlaatst nog te doen struikelen.

Juffrouw Schapraai schrikt van zichzelf. Als Aagje nu maar beleedigd was geweest; als ze was opgestoven, en geroepen had: „Ik doorzie u wel" — dan had ze wel een weerwoord gehad. Maar nu is de eerlijke lach van 't kind haar ergste beschaming.

Er roert zich iets in haar gemoed. Zij denkt: „Ik, die Aagje in verzoeking leidde... ik mag wel vragen: „verlos mij van den booze." Van mijn booze achterdocht, waar dit meisje nooit aanleiding toe heeft gegeven."

„En nu doe ik 't in 't vervolg nooit meer." Ze gaat naar de kamer, en stopt Aagje een kwartje toe. „Daar Aag, dat is 't vindersloon. En als je zoo goed blijft oppassen als je gedaan hebt, dan krijg je per week een opslag van twee kwartjes."

HENDRIKA KUYPER—VAN OORDT

PEST

DAAR DEZE VREESELIJKE ZIEKTE WEER in Nederlandsch-Indië is opgetreden, geven wij ten bate van onze lezers in de koloniën eenige wenken voor de voorköming en behandeling ervan.

De ziekte, die in twee vormen: de builen- en de longenpest, optreedt, wordt veroorzaakt en verbreid door de pestbacillen, indirect door ratten en vlooiën, direct door de druppeltjes, die bij 't hoesten en spreken der pestzieken ontsnappen. Ook de kleeding der zieken en andere voorwerpen, waarmede deze in aanraking zijn gekomen, kunnen de smetstof overbrengen. Als voorbehoedmaatregelen tegen een uitbreiding der epidemie zijn derhalve aan te raden: uiterste zindelijk-

heid bij de verpleging der zieken, strenge desinfectie van hun uitwerpselen met een 3% Lysol-oplossing, uitkoken van het bedde- en lijfgoed met groene zeep-oplossing, ontsmetting van woningen, nog beter sloopen van zoogenaamde „pesthuizen," vernietiging van ratten en hun gebroed, o. a. door „ontratten" der schepen, verbonden met strenge quarantaine. Verder bestaat er een voorbehoedend serum tegen pest, omtrent welks werkzaamheid evenwel nog geen eenstemmigheid onder de geleerden heerscht.

Bij de behandeling wordt eveneens van dit serum, dat wordt ingespoten, gebruik gemaakt, maar van het veelgeroemde pestserum van het instituut Pasteur heeft men in onze koloniën evenmin als van het pestvaccin van Naffkine bijzondere werking gezien. Daarentegen schijnen berichten, die uit Indië en Canada gedurende de pestepidemie van 1918 zijn gekomen, een gunstigen invloed van de behandeling met homoeopathische geneesmiddelen te documenteeren, vooral als deze vroeg genoeg inzet. Van *Arsenicum* en de slangenvergiften o. a. *Lachesis* in zeer verdunde dosis, wordt geroemd, dat zij een vertragenden invloed op het onstuimige karakter der ziekte hebben, terwijl van *Aconitum* en *China* in den aanvang en van *Bryonia D³* en *Phosphorus D⁵* bij de longandoening goede resultaten worden vermeld. Hoogst belangrijk zijn in dit opzicht de aantekeningen van den Canadareiziger Otto, die deze pest-epidemie aldaar van het begin tot het einde heeft meegemaakt, zelf ziek en weer beter is geworden, en door zijn energiek optreden en dadelijk ingrijpen velen van een wissen dood heeft gered. Zij zijn de aandacht waard van allen, die in tropische landen moeten leven en met pestzieken in aanraking komen.

DR J. V.

Aan den rand van Malang (N. O. I.)